

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редкація: Адміністрація
"Свобода", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

PIK LXXXV Ч. 230. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК. ВІТРОК, 24-го ЖОВТНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, OCTOBER 24, 1978 No. 230. VOL. LXXXV.

5000 УКРАЇНЦІВ У БАВНД БРУКУ ВЕЛИЧАВО ВШАНУВАЛИ МУЧЕНИКІВ ГОЛОДУ В 1932-33 рр.

Ред. Володимир Біляев промовляв під час Дня Жалоби в Бавнд Бруку.

Бавнд Брук, Н.Дж. — Тут в Осередку Української Православної Церкви відбулася велична жалобна урочистість присвячена вшануванню понад 7 мільйонів українських голодних в Україні в 1932-33 роках та засуджено комуністично-московських організаторів народодовбивства українського народу.

Жалобне вшанування включало св. Літургію в Церкві-Пам'ятнику, Соборну Панакхиду перед Хрестом-Пам'ятником і відправлено Літію біля пам'ятника мільйонам жінок, дітей та мучеників голодом у 1932-33 роках в Україні.

Програма маніфестації відбулася перед Церквою-Пам'ятником, яка включала відчитання прокламації губернатора стейту Нью-Джерсі Брендана Бірна, промову ред. Володимира Біляєва, виступ генерала Петра Григоренка, мистецьку програму та інші виступи.

День Жалоби був попереджений голодівкою під будинком ОБ'єднаних Націй у Нью-Йорку в середу-четвер-п'ятницю, 18-19-20 жовтня ц.р.

В урочистостях взяло біля 5000 тисяч українців з різних місцевостей Америки.

Обширніший репортаж буде поміщений в наступному числі "Свободи".

Нью-Йорк готується до відзначення національних річниць

Нью-Йорк, Н.Й. — Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — Метрополітальний Відділ УККА інформує, що українська громада цього міста готується до відзначення трьох річниць, а саме: 60-річчя Листопадового Зриву, 40-річчя з дня трагічної смерті сл. п. полк. Євгена Коновальця, команданта Січових Стрільців і основоположника УВО-ОУН та їх першого Провідника і 35-річчя 1-ї Дивізії Української Національної Армії.

Святкування відбуваються в неділю, 5-го листопада ц.р. в годині 4-й по полудні в залі Фешен Інституту, 225 Захід 24-та вулиця в Нью-Йорку.

В програмі передбачено: апеляції за волю України, що його переведуть тимчасові комбатантські й молодіжні організації; вступне слово інж. Євгена Івашкова (голова КОУАО); святочне слово докторанта Мери-

ландського університету Юрія Нестерчука, теперішнього керівника Інформаційного Бюро у Вашингтоні, і мистецьку частину у якій братимуть участь: Театральна Студія Молоді з Філадельфії під мистецьким керівництвом Володимира Шашаровського, яка поставить три картини з минулого п.з. "Листопад". Партиципувати також асистент режисера і сценарист Роман О. Швед, сценарист Михайло Кострицький; при фортепіані Люда Ковтун.

Того ж дня в українських церквах будуть відправлені Богослужби в наміренні українського народу (в церкві св. Юра в Нью-Йорку в годині 12-й по полудні).

Квитки на імпрезу в ціні 5, 4, 12 доларів можна набувати в українських крамницях "АРКА", "ЕКО" та при касі театру. Для молоді до 12-го року життя вступ вільний.

Померла Юлія Баволяк, колишня заступниця головного передсідника УНС

Джерзі Сіті. — До Головної Канцелярії УНСОюзу напіла вістка про те, що в суботу, 14-го жовтня ц.р. померла в МекАду, Па., на 80-му році життя Юлія Баволяк, колишня заступниця головного передсідника Українського Народного Союзу.

Юлія Баволяк народилася в 1899-му році в МекАду і стала членкою УНСОюзу в 1918-му році, включаючи рівночасно в активне українське та союзове життя. Заступницею головного передсідника УНСОюзу була обрана у 1929-му році та урядувала на цьому пості до Конвенції у 1933-му році.

Покійна полишила в смутку сестри Марію Тишанську та Анну Янкович і братів Данила та Адама (адвоката) Баволяків. Місцева українська та союзова громада відправила тіло Покійної у вівторок, 17-го жовтня ц.р. на вічний спочинок на українській католицькій цвинтарі св. Марії в МекАду.

Важливе для Секретарів Відділів УНС

В минулому тижні напіла до Головної Канцелярії УНСОюзу повідомлення від декількох Секретарів Відділів, що вони не отримали місячних виказів членів та рахунків на жовтень, хоч такі матеріали були надані на пошту в дні від 10-го до 13-го жовтня ц.р.

Тому що заходить можливість, що на пошту затрималася якась група таких посилок з виказими і рахунками, дуже просимо Секретарів Відділів, які досі не отримали жовтневих виказів та рахунків їхніх Відділів, щоб вони про це повідомили негайно Головному Канцелярію, телефонуючи, "колект". Зараз після такого повідомлення будуть вислані цим Секретарям Відділів дублікати виказів членів та рахунків їхніх Відділів на жовтень.

Головна Канцелярія
Українського Народного Союзу

ПАПА ІВАН ПАВЛО II ФОРМАЛЬНО ВСТУПИВ НА АПОСТОЛЬСЬКИЙ ПРЕСТИГ

КОЛИШНІЙ АРХІЄПІСКОП КРАКОВА ВИГОЛОСИВ ПРИВІТ
11-ма МОВАМИ, ВКЛЮЧНО З УКРАЇНСЬКОЮ

Ватикан. — Папа Іван Павло II, ще донедавна польський кардинал Кароль Войтила, архієпископ Кракова, у неділю, 22-го жовтня, формально вступив на престіл Вселенського Архієрея під час скромної інсталяційної церемонії, замість традиційної коронації, вітаючи понад 300 000 присутніх на площі св. Петра і в 45-ох країнах світу, куди передавано інсталяцію на телебаченні, привітаними 11-ма мовами, між ними українською, кажучи: "Широкі привіт і благословення для всіх українців і русинів в цілому світі".

Скромний церемоніал формального вступлення на Апостольський Престіл Папи Івана Павла II і Служба Божа відбулися на площі перед базилікою св. Петра, подібно як це було 3-го вересня ц.р. коли відбулася інсталяція Папи Івана Павла I, який відтак помер на удар серця на 34-му дні його понтифікату.

Минулої неділі перший в історії Католицької Церкви слов'янський Папа і перший неіталійський Вселенський Архієрей за останніх 455 років, звертаючись до вірних у своїй проповіді, закликав їх: "Пам'ятайте мене в своїх молитвах сьогодні і завжди, молись за мене, допоможіть мені служити Богові, Церкві і людству".

На інсталяції були присутні представники 102-ох держав світу, між ними королі, князі, президенти, прем'єри тощо, включно з президентом комуністичної Польщі Генриком Яблонським, як теж представники інших християнських і нехристиянських Церков. Делегация ЗСА очолювали конгресмен Томас О'Нілл, спікер Палати Репрезентатів, і д-р Збігнєв Бжезінський, головний дорадник Білого

Дому для справ крайової безпеки. Між 300 000 присутніх на площі св. Петра було багато поляків, що прибули з Польщі чи інших країн світу, які вітали нового Папу польським многолітнім "Сто лят".

Коментатори підкреслюють, що своїм привітом в 11-ох мовах, між ними мовами Центральної і Східної Європи, а саме, польською, українською, російською, чеською і литовською, Папа Іван Павло II підкреслив дійсну універсальність Католицької Церкви.

Як і його попередник Папа Іван Павло I, так і Іван Павло II відмовився від традиційної коронації, а головною ознакою його формального вступлення на Апостольський Престіл було покладення на нього "палію", тобто столі з білої вовни та вишитими на ній чорними нитками хрестами, як ознаки архієпископської влади і гідності.

Протягом цілого церемоніалу часто можна було бачити на телебаченні масові палатки Блаженнішого Патріярха Української Католицької Церкви, кардинала Йосифа Сліпого. До зворушливих моментів церемонії належали заяви вірності і відданості новому Вселенському Архієреєві, коли кардинали клялися перед Папою і цілували його перстень. Однак, коли до нього підійшли Патріярх Йосиф і кардинал Стефан Вишинський, примас Польщі, то Папа Іван Павло сам встав із свого престолу, не дав їм клянутися, таким чином вшановуючи цих князів Католицької Церкви, країни яких знаходяться під комуністичними режими.

У своїй проповіді 264-й Папа Римський закликав людство "широко відкрити

Папа Іван Павло II зі своїм пастирським жезлом після інсталяції на Апостольський Престіл.

двері для Христа, для Його спасенної сили відкрити кордонні держав, відкрити економічні та політичні системи, великі здобутки культури, цивілізації та розвитку. Не бійтеся. Христос знає, що є в серцях людей. Він єдиний знає".

Після інсталяційної церемонії та Служби Божої, яку Папа Іван Павло відправив у сослужінні кардиналів, він зійшов по сходах на саму площу св. Петра, вітаючи представників країн світу, провідників інших Церков і мир'ян, тим знову доказуючи, що не планує строго додержуватися тра-

Мгр Юрій Шимко обраний до парламенту Канади

Оттава, Онт. — Під час спеціальних виборів до парламенту Канади, які відбулися 16-го жовтня ц.р., Юрія Шимка, кандидата Прогресивно-Консервативної партії, обрано до Палати Громад із Паркдейльської виборчої округи в Торонто.

Як відомо, 38-річний Юрій Шимко, вчитель по фаху, є генеральним секретарем Світового Конгресу Вільних Українців (СКВУ) та активний в ділянках багатокультурності в Канаді та оборони прав людини в Союзному Союзі, зокрема в Україні.

Мгр Шимко — перший член Палати Громад українського роду з Торонто. Крім нього в канадському парламенті є 9 інших українців: сенатор Павло Юзик, головний директор УНСОюзу для Канади, який теж належить до Прогресивно-Консервативної партії, 7 членів Палати Громад із тієї ж партії та Норман Кафік, міністер для справ багатокультурності, який є членом Ліберальної партії.

Мгр Шимко досконало володіє англійською, французькою та українською мовами, що — як вказують коментатори — значно допоможе йому у виконанні

Мгр Юрій Шимко

обов'язків члена Палати Громад.

Мгр Шимко заступатиме в тій Палаті парламенту виборчу округу, яку раніше заступав д-р Стенлі Гайдаш, колишній міністер багатокультурності, а тепер — член канадського Сенату. Населення Паркдейльської виборчої округи — це до великої міри канадці польського, італійського та українського роду.

Загальні парламентарні вибори відбудуться весною 1979-го року і Прогресивно-Консервативна партія вже найменувала мгр Шимка на кандидата з новоствореної виборчої округи Паркдейль-Гай Парк.

Помер Рамон Меркадер — вбивник Троцького

Москва. — Рамон Меркадер, який 20-го серпня 1940 року вбив противника Йосифа Сталіна, Леона Троцького, помер на Кубі на 65-му році життя.

Пресові агентства інформують, що Меркадер вже від довгого часу хворів на раку і перебував на лікуванні в Гавані. Перед тим вбивник Троцького жив 15 років в Москві і тільки після відкриття хвороби він перенісся до Гавани з надією, що знайде там порятуюнок, а кращий клімат допоможе йому в лікуванні. Тіло Меркадера сплять в крематорії, а потім, на бажання померлого, перевезуть до Москви.

Меркадер, як відомо, здобувши довіря в Троцького, приїхав 20-го серпня 1940-го року до його вилли біля Мекіко Сіті і замордував цього, як тоді назвали Троцького, "комуністичного лідера в екзилі", вдаривши його гострим приладом в задню частину голови. Троцький після цього сильно закрячав і його охоронці, вбігши до бюра, зловили Меркадера, але Троцького вже не вдалося врятувати і він помер наступного дня.

Західні аналітики і криміналісти встановили були тоді, що вбивство було заплановане і переведене органами НКВД. Рамон Меркадер натомість заявляв на процесі, що він розчарувався Троцьким і тому виступив проти нього.

Після відбуття 20-літнього ув'язнення в Мекіко, Меркадер переїхав до Москви, де він жив під різними прізвищами і під прихованою адресою аж до часу захворювання.

СУЗАН ФОРД
ЗАРУЧИЛАСЯ

Ранчо Міраж, Каліф. — У середу, 18-го жовтня ц.р. із резиденції колишнього президента ЗСА Джералда Форда повідомлено, що їхня дочка, 21-річна Сузан, заручилася із 37-річним Чарльсом Фредериком Венсом, агентом Тайної Служби, призначеного охороняти родину колишнього президента. Дочка президента є журналісткою-фотографом і наречений Венс працює приблизно 13 років для Тайної Служби. Вінчання молоді пари заплановано на червень в наступному році.

Президент Картер оприлюднить "Другу фазу" плану боротьби з інфляцією

Вашингтон. — З Білого Дому інформують, що президент Джиммі Картер у вівторок, 24-го жовтня, оприлюднить "Другу фазу" урядового плану щодо приборування інфляції під час виступу, що його передаватимуть на телебаченні і по радіо в 10-й год. вечора в т.зв. "східній часовій зоні", а в 9-й год. в "центральній зоні".

Хоча речники уряду підкреслюють, що Президент "ще опрацьовує план", то поділи деякі із можливих пропозицій цієї "Другої фази", яка також буде добре вільна, тобто успіх її полігати від доброї волі працевлаштів і робітничих спілок, а не примусова.

Передбачають, що Президент запропонує, щоб продуценти добровільно обмежили річні підвищення в цінах продуктів до 5,75 відсотка, а робітничі спілки задовольнилися 7-відсотковими підвищеннями в зарплатні платнях. Однак, як вказують коментатори, профспілки і працевлаштів вже раніше заявили навіть проти такої добровільної контролю над зростом в цінах і платнях. Думають, що президент Картер недовозначно натякне, що якщо дана фірма чи робітничі спілка не підчиняться тим добровільним верхнім межам, то уряд може застосувати "відплатні акції", наприклад, відмовитися надати урядовий контракт підприємству, або переказати Конгрес відкласти законопроект, який стосується робітничих спілок тощо.

Дотеперішній спеціальний дорадник Білого Дому для справ приборування інфляції, Роберт С. Стравс, який

теж є головним дорадником щодо міжнародної торгівлі, незабаром залишить свій перший згаданий пост, а на його місце приїде Альфред Кан, дотеперішній голова Цивільної Аеронавтичної Раді. Стравс хоче прикласти більше уваги проблемам міжнародної торгівлі ЗСА, зокрема старатися зліквідувати постійні дефіцити в тій торгівлі.

На службі української Мельпомени

(Перед прем'єрою драми "Степовий гість" — Студії Мистецького Слова в Нью-Йорку)

Репортаж Любови Колесенської

Хлопці випробовують зброю, що її вживатимуть на виставі "Степовий гість". (Світлина ред. Ігор Дябога)

Нью-Йорк, Н.Й. — "Подумаймо, а як ні, то згинемо за волю, за рідний край", — заявляє "Степовий гість" Максим при кінці першої дії драми Бориса Грінченка цієї ж назви. І ці слова, оце "подумаймо, а як ні, то згинемо", можна б у відповідній мірі та у відповідному значенні сказати і про Студію Мистецького Слова під керівництвом пані Лідії Крушельницької, яка вже у наступному тижні, в неділю, 29-го жовтня ц.р., виставить цю драму в залі популярного серед українців Фешен Інституту в Нью-Йорку. Але, послухаймо насамперед, що сказала про цю Студію її справжня "душа", керівник і режисер пані Лідія Крушельницька. Розмова відбулася із підписаним кореспондентом "Свободи" перед однією із проб "Степового гостя".

Проте, нашу розмову про Студію необхідно буде попередити бодай короткою інформацією про її керів-

ника, пані Лідію Крушельницьку. Свої перші кроки в театрі ставила п-і Лідія ще в Україні. Спочатку почала виступати у драматичному гуртку в гімназії, а опісля у студентському гуртку в Станіславові. Відтак студійською спів і була акторкою театру ім. Моношків в цьому ж місті. Переїхавши до Львова, п-і Лідія

(Закінчення на стор. 4)

